

توصیه مؤکد آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله

ولایت فقیه؛ علت محدثه و مبقیه جمهوری اسلامی

ولایت فقیه، به‌عنوان ستون فقرات نظام جمهوری اسلامی، همواره از پشتوانه مستحکم مراجع عظام تقلید برخوردار بوده است. در این میان، آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله از جمله بزرگانی است که التزام عملی و نظری ایشان به این اصل، در اسناد و روایت‌های متعددی به ثبت رسیده است. از نامه تاریخی شهریور ۱۳۵۸ که در آن، حکومت اسلامی توسط ولی‌فقیه را در برابر ایده حکومت مردم بر مردم مطرح کردند تا دیدارها و پیام‌های صریح ایشان در حمایت از مقام معظم رهبری و نظام اسلامی. این نوشتار، با مرور این اسناد و خاطرات، تصویری روشن از مواضع قاطع این مرجع عالی‌قدر در دفاع از ولایت فقیه و جمهوری اسلامی ارائه می‌دهد.

• مرور یک نامه تاریخی در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی

حمایت آیت‌الله وحید خراسانی از ولایت فقیه و جمهوری اسلامی

حضرت آیت‌الله وحید خراسانی دام‌ظله در نامه‌ای در شهریور ۵۸ بر ایده حکومت اسلامی توسط ولی‌فقیه در مقابل ایده حکومت مردم بر مردم تأکید می‌کند.

تصویر پیوست، گزیده‌ای از نامه مفصل حضرت آیت‌الله وحید خراسانی است که در شهریور ۵۸ و در کوران بحث‌های مربوط به تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی نگارش یافته است.

ایشان در این متن بر ایده حکومت اسلامی توسط ولی‌فقیه در مقابل ایده حکومت مردم بر مردم تأکید می‌ورزد.

در بخشی از این سند چنین آمده است:

مبنای حکومت، بر اساس قانون کتاب و سنت است و از نظر اجرا، «من بیده الامر» بر طبق مقبوله و غیر آن از ادله ولایت فقیه.

ولایت فقیه علت محدثه و مبقیه جمهوری اسلامی است.

قیام مشروطه به رهبری رجال دین، به‌عنوان اسلام نسبی و عدل اضافی و این قیام[انقلاب اسلامی]، به‌عنوان اسلام مطلق و عدل حقیقی بود....

گفتنی است، در چهاردهه گذشته برخی خناس‌ها و خصوصاً سکولارهای حوزوی تلاش کردند، برای سنگرگرفتن در پشت برخی بزرگان دین، روایتی غیرانقلابی و العیاذ بالله سکولار از آنان به دست دهند.

حال آنکه به شهادت اسناد تاریخی، اغلب بزرگان تشیع در طول تاریخ، حکومت اسلامی را به‌عنوان یک آرمان همیشگی در نظر داشته و به‌قدر وسع برای تحقق آن، به مبارزه سخت و نرم با طواغیت اقدام نموده‌اند.

گرچه تلقی‌های تئوریک و میزان اقدام سیاسی و مبارزاتی به‌اقتضای شرایط، متفاوت بوده است.

بازخوانی این قبیل اسناد تاریخی، سکولارهای عرفی و سکولارهای مقدس را به‌طور همزمان دچار بحران گفتمانی خواهد کرد.

• روایتی از دیدار آیت‌الله سیداحمد خاتمی با آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله

همزمان با سفر آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله به مشهد مقدس، فرصتی فراهم شد تا معظم‌له در این سفر هوایی، پیشنهاد دیدار با ما را بفرمایند. ما نیز که همواره در پی حضور در محضر بزرگان و اعاظم بزرگوار هستیم–کسانی که محاسن‌شان را در مسیر حق سفید کرده‌اند– به محضر ایشان مشرف شدیم و دیداری حدود یک ساعت داشتیم.

در خلال گفت‌وگو، ایشان با صراحت و محبت فرمودند: «سلام مرا به آقا [رهبر معظم انقلاب] برسانید و بگویید از صمیم قلب دوست‌شان دارم. اعتقاد ما بر این است که هیچ‌کس جز ایشان نمی‌تواند به این خوبی کشور را اداره کند.» این سخن، نه یک نقل‌قول غیرمستقیم، بلکه کلامی صریح و مستقیم از زبان خود ایشان بود.

ایشان در تبیین دغدغه‌های اصلی خود، سه محور را برشمردند:

«نخست، حفظ تشیع؛ دوم، حفظ نظام دینی و سوم، حفظ روحانیت متعهد؛ همان روحانیونی که با حضورشان، اسلامیت نظام صیانت می‌شود.»

همچنین ایشان با نگاهی آینده‌نگرانه خاطرنشان کردند: «تا زمانی که هستیم، به‌فضل خدا از ماندگاری این نظام اطمینان داریم؛ اما باید همواره نسبت به آینده نیز هوشیار و چاره‌اندیش باشیم.»

من این روایت را بازگو می‌کنم تا روشن شود که چگونه جریان‌های ضد انقلاب تلاش می‌کنند، برخی از مراجع بزرگ را در ترازهای نادرست قرار دهند. اگرچه ایشان این موضع را در این دیدار به‌صورت علنی مطرح نکردند و به بنده سپردند تا در زمان مقتضی اعلام شود، اما مبنای اعتقادی ایشان –که از فرزند مبارکشان نیز شنیده شده– بسیار روشن است: تضعیف نظام، قطعی و بی‌شک «حرام» است. حتی فرزند ایشان نیز در گفت‌وگوهای اخیر تأکید کرده‌اند که این موضع قاطع در برابر تضعیف نظام، باید به‌درستی بازگو شود و تصریح کرده‌اند: همه جا این را بگویید که ایشان تضعیف نظام را حرام می‌داند.

منبع: سخنرانی آیت‌الله سیداحمد خاتمی در جمع قضات ایثارگر خراسان رضوی)

• التزام عملی به ولایت فقیه و وجوب حمایت از نظام اسلامی

حضرت آیت‌الله وحید خراسانی دام‌ظله، اصل ولایت فقیه و اینکه در زمان غیبت امام معصوم علیه‌السلام فقیه عادل و مجتهد جامع‌الشرایط را در اموری نظیر: افتا، وجوهات شرعیه و... قبول داشتند.

ایشان در مورد نظام اسلامی، معتقد بودند که حمایت از نظام لازم است و در این‌باره گفتند: اگر این نظام اسلامی نباشد، معلوم نیست چه درمی‌آید؟ بدتر از گذشته می‌شود. حمایت از این نظام را لازم و واجب می‌دانم.

• حمایت از شخص ولی‌فقیه

نظرات آیت‌الله وحید خراسانی دام‌ظله در رابطه با رهبری معظم انقلاب، از جمله مباحث قابل توجهی است که در جریان سفر آیت‌الله‌العظمی شهید خامنه‌ای رحمه‌الله به قم برجسته شد. علی‌رغم تلاش‌های جریان ضدانقلاب برای بازنمایی نادرست مواضع ایشان به‌منظور ایجاد فاصله میان مرجعیت و رهبری، واقعیت نظرات ایشان متفاوت است.

نمونه‌ای از این تعاملات، در ملاقات آیت‌الله آملی لاریجانی با آیت‌الله وحید خراسانی مشهود است؛ وی جهت مشورت در خصوص سمت ریاست قوه قضائیه به خدمت آیت‌الله وحید رسیده بود که ایشان در پاسخ گفتند:

«به هر طریق که می‌توانید این سیّد را کمک دهید؛ ایشان تنهاست؛ اگر شما او را کمک نکنید، پس چه کسی به ایشان یاری رساند؟

• پاسخ صریح به گلایه‌های یک منتقد به نظام

روزی یکی از طلاب جوان در میان گفت‌وگو با آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی، از اوضاع و احوال کشور ابراز گلایه و ناامیدی کرد. آیت‌الله وحید دام‌ظله در پاسخ به این دیدگاه، پرسشی تأمل‌برانگیز مطرح کردند: «آیا من می‌توانم کشور را اداره کنم؟»

آن طلبه جوان پس از اندکی تأمل و تفکر، پاسخ داد: «خیر، شما نمی‌توانید این کشور را اداره کنید.»

در این لحظه، آیت‌الله وحید خراسانی با کلامی استوار و راه‌گشا، پاسخ نهایی را دادند: «به‌راستی، چه کسی بهتر از مقام معظم رهبری می‌تواند این کشور را اداره کند؟»

• مدیریت و رهبری آیت‌الله خامنه‌ای بر مدار موازین شرعی است

آیت‌الله محمدمهدی شب‌زنده‌دار در جریان درس خارج فقه خود در مسجد اعظم قم، با اشاره به حمایت‌های آیت‌الله وحید خراسانی از مقام معظم رهبری، اظهار کرد: ما بیش از بیست سال از حضور و تلمذ در درس ایشان [آیت‌الله وحید خراسانی] بهره‌مند بودیم. ایشان در جلسات مختلف، بارها فرمودند: «کارهای آقای خامنه‌ای بر اساس موازین است.»

وی در ادامه افزود: منظور ایشان این است که مقام معظم رهبری، ضوابط شرعی را به‌دقت رعایت می‌کنند؛ ایشان بر پایه اصل حرکت هستند و نه هوا و هوس؛ و هرگاه تشخیص می‌دهند که حکمی مطابق با فرمان الهی است، به آن عمل می‌کنند و این، خود شهادتی بزرگ است.

استاد دروس خارج حوزه علمیه قم همچنین خاطرنشان کرد: در جلسه‌ای دیگر نیز آیت‌الله وحید خراسانی از مقام معظم رهبری و پدر ایشان تجلیل نمودند؛ بنابراین، با توجه به این جایگاه، هنگامی که مقام معظم رهبری به حرم مطهر اهل‌بیت علیهم‌السلام و شهر قم مشرف می‌شوند، تجلیل از مقام شامخ ایشان، وظیفه همگان است.

ایشان در پایان بیان کردند: «این تجلیل، در واقع تجلیل از اسلام، مذهب، اهل‌بیت علیهم‌السلام و جایگاه مرجعیت است و نوعی شکرگزاری برای نعمت حکومت اسلامی محسوب می‌شود که خداوند متعال به این سرزمین ارزانی داشته است.

• پیام آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی به رهبر شهید انقلاب دام‌ظله

عالم فقید، آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله، در سال ۱۳۹۸ و در پایان دیدار با حجت‌الاسلام والمسلمین مروی، تولیت آستان قدس رضوی، از ایشان خواستند پیامی خصوصی به رهبر شهید انقلاب برسانند.

آیت‌الله وحید خراسانی فرمودند: «سلام ما را به آقای خامنه‌ای برسانید؛ واقعاً مرد بزرگواری هستند و برای ایشان بسیار دعا می‌کنم.»

ادامه از صفحه قبل

• آیت‌الله موحدی کرمانی، رئیس مجلس خبرگان رهبری

ارتحال فقیه ربانی، مرجع عالی‌قدر و مدافع عالی‌مقام حریم اهل‌بیت علیهم‌السلام حضرت آیت‌الله‌العظمی آقای حاج شیخ حسین وحید خراسانی رحمه‌الله موجب تألم و تأسف فراوان گردید.

بی‌تردید فقدان جبران‌ناپذیر این فقیه بزرگ که از اساطین حوزه علمیه مقدسه قم و از خدمت‌گزاران نمونه دین و مذهب و از پیشگامان نهضت امام خمینی دام‌ظله و حامیان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بودند، خسارتی عظیم است.

اینجانب این مصیبت دردناک را به آستان مقدس حضرت ولی‌عصر (ارواحنا فداه)، مقام معظم رهبری، مراجع معظم تقلید، علمای اعلام، حوزه‌های علمیه، شاگردان، بستگان و آقازادگان گرامی، مقلدین و علاقه‌مندان محترم این فقیه ژرف‌اندیش تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن فقید سعید علو درجات و برای بازماندگان‌شان صبر جمیل و اجر جزیل مسئلت دارم.

• حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه

عالِم بزرگ، فقیه نام‌آور، مرجع تقلید عظیم‌الشّأن، حضرت آیت‌الله‌العظمی آقای حاج حسین وحید خراسانی رحمه‌الله پس از عمری مشحون از حسنات، دار فانی را وداع گفتند.

ایشان از استوانه‌های حوزه علمیه قم و از برجستگان علمی و عملی در آن حوزه مبارک بودند. ایضاً آن مرجع فقید در خصایل علمی، دقت‌نظر و مناقب اخلاقی، اسوه حسنه دوران بودند.

در سوگ فقیهی نشسته‌ایم که عمری را در پناه قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام زیست و دفتر فقاهت را به عطر فاطمی متبرک ساخت. نام بزرگ آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی دام‌ظله پیوندی ناگسستنی با احیای امر عزاداری و تعطیلی یوم‌الشهادت زهرای اطهر علیهاالسلام دارد؛ حرکتی تاریخی که تا ابد، سند افتخار و خلوص ایشان خواهد ماند.

اینجانب این مصیبت بزرگ را به حضرت بقیة‌الله ارواحنافداه و رهبری معظم انقلاب و به مراجع عظام و علمای اعلام و فضلا و طلاب حوزه مبارکه و به عموم ملت ایران تسلیت می‌گویم.

همچنین به خاندان مکرّم و دیگر بازماندگان و منسوبان ایشان، به‌ویژه آیت‌الله آملی لاریجانی، تسلیت عرض کرده، تسلّی و صبر آنان را از خداوند متعال مسئلت دارم.

• دکتر پزشکیان رئیس جمهور

ارتحال عالم ربانی و مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی، ضایعه‌ای بزرگ و اسفبار برای جهان اسلام، حوزه‌های علمیه و همه ارادتمندان مکتب اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام است.

آن مرجع وارسته، سراسر عمر پربرکت خویش را در مسیر تحصیل، تحقیق، تعلیم و ترویج معارف اسلامی، تربیت عالمان دینی و صیانت از میراث گران‌سنگ تشیع و ولایت سپری کرد. ژرف‌نگری علمی، استواری در مبانی فقه، اصول، کلام و تفسیر و اهتمام به تبیین محققانه معارف دینی، از ویژگی‌های بارز علمی ایشان بود.

از جلوه‌های برجسته شخصیت معنوی آن فقیه بزرگ، ارادت و دلدادگی پرشور و خالصانه به ساحت قدسی اهل‌بیت علیهم‌السلام به‌ویژه حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام بود. اهتمام به تبیین مقام و منزلت آن بانوی بزرگ، تعظیم و احیای شعائر فاطمی از خدمات ماندگار آن مرجع عالی‌قدر است. بی‌تردید، میراث علمی و معنوی آن فقیه فرزانه و خدمات ارزشمند ایشان به مکتب اهل‌بیت، سرمایه‌ای ارزشمند برای حوزه‌های علمیه و چراغ راه نسل‌های آینده خواهد بود.

اینجانب ارتحال این عالم بزرگ را به محضر حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، مقام معظم رهبری، مراجع عظام تقلید، حوزه‌های علمیه، استادان و شاگردان ایشان، عموم ارادتمندان و بیت مکرم آن مرحوم، به‌ویژه حضرت آیت‌الله حاج شیخ محسن وحید و حضرت آیت‌الله آملی لاریجانی تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال برای آن فقید سعید، علو درجات و همنشینی با اولیای الهی و برای بازماندگان و ارادتمندان ایشان، صبر و سلامتی مسئلت دارم.

• دکتر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی

ارتحال فقیه بزرگ اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، عالم ربانی و استاد برجسته و شاگردپرور حوزه‌های علمیه، حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی رحمه‌الله، موجب نهایت اندوه و تأثر گردید.

آن فقیه وارسته، عمر پربرکت خویش را در راه تفقه و ترویج دین، تحقیق و تدریس، تربیت شاگردان و پاسداری از معارف نورانی اهل‌بیت علیهم‌السلام سپری کرد. ژرفای فقاهت و احاطه گسترده بر میراث علمی تشیع، در کنار تواضع، ساده‌زیستی، تقوا، صفای باطن، اخلاق کریمانه و ولایت‌مداری، از ایشان شخصیتی ممتاز و مورد اعتماد و احترام عالمان و مؤمنان ساخته بود.

از جلوه‌های ماندگار شخصیت ایشان، حضور در جبهه‌های حق علیه باطل دفاع مقدس و سخنان روشنگرانه‌شان در آن دوران است؛ آنجا که در تبیین انگیزه حضور خود فرمودند: «مقصد ما از این سفر، زیارت این قیافه‌های نورانی، چهره‌های درخشان به نور ایمان است. وقتی این چهره‌ها را آدم می‌بیند، آن‌وقت می‌فهمد که خدا در قرآن مجید چه می‌فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ﴾ خود من در اینجا برای تجارت آمده‌ام، برای کسب آمده‌ام؛ مفت نیامده‌ام اینجا. به دعوت یک بزرگ‌مردی که رأس روحانیت شیعه است و شما را فراخوانده برای این میدان؛ برای نگهداری دین، و برای حفظ اسلام، و برای صیانت قرآن. پس بدون تردید، شما مردم کسانی هستید که آمدید فی سبیل‌الله بجنگید».

ایشان پس از دهه‌ها تحقیق و تعلیم علوم مکتب پویای اهل‌بیت علیهم‌السلام، افزون بر دفاع از حریم مذهب تشیع و تربیت هزاران مدرس، مبلغ و پژوهشگر، در عرصه‌های فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی، به‌ویژه در مناطق محروم و دورافتاده، خدماتی ماندگار برجای گذاشتند. اهتمام ویژه به تعظیم شعائر دینی، به‌خصوص اقامه عزای صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام و فرزندان معصوم ایشان، از دیگر جلوه‌های برجسته سیره آن عالم ربانی بود. و چه تقارن تأمل‌برانگیزی است که عمر آن عالم بزرگ در ایام فاطمیه به پایان رسید؛ روزهایی که سالیان متمادی، دل و زبان و همت خویش را وقف پاسداشت حرمت و منزلت حضرت زهرا علیهاالسلام کرده بود.

بی‌تردید، رحلت چنین فقیه و مرجع کم‌نظیری، خلأئی در ساحت فقاهت و مرجعیت جهان تشیع پدید می‌آورد؛ اما شک ندارم که رحلت این فقیه والامقام، به معنای خاموشی چراغ دانش و فضیلت نیست؛ چراکه میراث گران‌بهای علمی و معنوی ایشان در آثار، شاگردان و تربیت‌یافتگان مکتبشان و در حافظه تاریخی حوزه‌های علمیه و جامعه تشیع ماندگار خواهد بود.

اینجانب این ضایعه بزرگ را به محضر مقدس حضرت بقیة‌الله‌الأعظم (ارواحنافداه)، رهبری معظم انقلاب، مراجع عظام تقلید، حوزه‌های علمیه، بیت مکرم ایشان، به‌ویژه آقازادگان فاضل و دیگر وابستگان ایشان به‌ویژه آیت‌الله آملی لاریجانی، شاگردان و ارادتمندان آن مرجع فقید و عموم شیعیان تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال، علو درجات و حشر با اجداد طاهرینشان و برای بازماندگان و عموم سوگواران، صبر و اجر مسئلت دارم. روح بلند آن فقیه فرزانه با انبیا و اولیای الهی و اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام محشور باد.